

Bàk-chiu

Lâu Sêng-hiân

2006

1662 nî jī-gòeh 11 chái-khí peh-tiám, góa tī Zeelandia siáⁿ-gōa tó thán-chhiò, kui-sian lāng chhìm tī chheng-âng ê hoeh-chúi lāi-té, òng-bāng phú-phú ê thiⁿ, siōng-bóe chit-pái chóan-khùi.

Kòe-khì chit káu-kang, góa ták-kang chhoe nōa-thâu iân-oân lī-khui ê sī-kan, it-tit kàu kin-á-jit thiⁿ-kng, Koxinga (Kok-seng-iá) kóng ê tui-kí kàu, tō chún kui-mê bô-bîn, sim-lāi koh-khah án-chóaⁿ kan-khó, thau-chá, mā sī tiòh chhoe chòe-âu chit-tin a-peng-ko, giá kí-á, pún kó-chhoe, chē-chē cheng-cheng, eng-ui kiau-kiah, kiáⁿ òng pha-tiáⁿ tī Tâi-kang lāi-hái ê Erasmus, che mā sī Ho-lan tī Tâi-oân siōng-bóe chit-chiah kun-lām.

Hit sī-chūn lī góa thau-pái lāi-kàu chit-ê tó-sū, í-keng 22 tang--loh, beh hōng phái-lāi chit-ūi chìn-cheng, góa í-keng tōe Tang-ín-tō Kong-si ê kun-tui, si-kòe kap lāng piáⁿ-tín, lip-hā bē-chió kong-lô. Góa it-tit lóng ē-kì-tit 1640 nî hit-chit-kang, tī sái-hiòng Tâi-oân hit-chiah hō-chò Zeeburch ê chūn téng, Maire chiong-kun tōa-siaⁿ soan-pò kóng: “Chun-hōng kok-ông pē-hā ê bēng-lēng, kau-tiōng Pieter Boon chò siōng-ūi, kok-ông bān-sòe!” Chūn-téng tōaⁿ tōa-chhèng ê siaⁿ, tai-ke ê hoan-ho, tī hái-téng tân m̄-chai jōa-kú chiah soah, hit-chūn góa iáu siàu-liân, siūⁿ-kóng jîn-seng bô-ū sím-mih pí che koh-khah sòng-sín ê tai-chì--ah, thau-té kā khi-kàu kong-si êng-ūi 16 tang kú ê lâm-hong tó-sū, khòaⁿ-chò sī góa kun-jîn seng-gâi lāi-té, khàng khí-lih lēng-gōa chit-ê khám-chām ê hó ki-hōe.

Lēng-gōa chit-ê khám-chām, he sī háp-kai-jian--ê nōh! Sui-bóng kun-sū hēng-tōng gōan-té tō ū-su ū-iáⁿ, m̄-koh 1643 kàu 1650 chit-kúi-tang, kong-si í-keng chiáng-ak kui-ê tó-sū se-pō ê tōa-pō-hūn, hām tang-pō chit-pō-hūn, ū kúi-ā-tiūⁿ koan-kiàn ê chiàn-cheng, tō-sī góa chhoe-peng thau-iáⁿ--ê, góan ēng saⁿ-tang ê sī-kan, tō í-keng chha-put-to beh kā kui-ê tó lóng kiáⁿ-thau--ah.

Hiah-ê iá-lāng bô chhèng-ki, tōa-kòng, in sīm-chí koh-khah su Bēng tè-kok hiah-ê sió-khóa kū-siōng ê thih-kah pō-tui, tōa-pō-hūn kan-taⁿ khò tōa-to kap keng-chiⁿ tō siàu-siūⁿ beh tui-ték, nah ū khó-lēng chò góan ê tui-thau? Chóng--sī, chit-tiūⁿ koh chit-tiūⁿ lâu-hoeh ê chiàn-cheng lāi-té, soah ū chit-kóa tiūⁿ-bîn, kap chit-kóa lāng-bîn, chhin-chhiūⁿ tiòh-siong lâu--lòh-lāi ê khi kàng-khóan, it-tit in tī góa ê sim-koaⁿ-té, he lāi-té koh-khah ū chit-ê lāng, choaⁿ-á piⁿ-chò góa chit-si-lāng thau-bóe pàng bē lòh ê kòa-tiàu.

Góa bô hoat-tō kā hit-siang ng-gīm-gīm, kng-sih-sih ê bák-chiu pàng hō bē kī--tit, mā bô hoat-tō pàng bē kī--tit hiah-ê i pō-pîn kóng chhut-chhùi ê oe, tī āu--lâi sng lóng sng bē lī ê àm-mê lâi-té, hit-siang bák-chiu liáh góa tit-tit gē, kiàn-pái lóng hō góa lâu chhìn-kōaⁿ, kui sin-khu tâm-lok-lok, kiōng-beh bē chhoan-khùi, kiàn-pái lóng tī bîn-chhng téng kan-khó kún-lèng, kiaⁿ kah hiōng-hiōng cheng-sîn--khí-lâi.

Hit-kang sī 1644 nī ê káu-gòeh chhe-lák, Tāi-ôan tiúⁿ-koaⁿ Caron bēng-lēng góa chhōa 300 ê peng-á, 60 ê lô-châi kap lēng-gōa chit-tin Siraya lāng chō--khí-lâi ê pō-tūi, chē lāk-chiah kun-lām, tit-chiap chiūⁿ-pak, khi phah Ke-lang, Tām-chúi kap Cabaran, liáu-āu koh phah-tat beh lōh-lām khi phah thóng-tī 17 ê chhoan-siā ê Koa-tōa-ōng (Quataongh).

Góan khí-tēng hit-kang thiⁿ-khi chin hó, thiⁿ-sek chheⁿ-lèng-lèng, ùi Ke-lang khí-soaⁿ liáu-āu, sūi thâi jip-khi Cabaran, chiah kúi-kang niā-tiāⁿ, 44 ê chhoan-siā tō lóng siu-chò kong-si ê niá-thó, 10 gòeh-chhe, pō-tūi chhōa tng-lâi Ke-lang, phah khi kàu Tām-chúi hit-tah, an-iāⁿ tī chhoan-siā lâi-té, lim-chiú khèng-chiok, in-ūi chit-pái ê jīn-bū, sít-chāi sī thài sūn-sī, nā hit sī-chūn lâi khòaⁿ, tō chún-sī beh kā kui-ê tó-sū lóng chiām, mā sī chhin-chhiūⁿ toh-téng ni-kam.

10 gòeh-chhe, kun-tūi kiāⁿ soaⁿ-lō ng-lām, chit-lō keng-kòe Tek-chām, chha-put-to lóng bô tú-tiōh ū-lāng tui-ték, iá-lāng chit-ê khòaⁿ-tiōh hóe-chhèng chiah-nih lī-hāi, lóng cháu kah bē kō--tit, in hiàn-chiūⁿ lók-phōe kap gó-kok, piáu-sī beh sūn-thàn kong-si, góa chē tī peng-iāⁿ lâi-té, chhiú ná so ka-pi-sek tōa pēh-sek hoe-tiám, siōng-hó ê lók-phōe, sim-lāi siūⁿ-kóng Koa-tōa-ōng kiám-chhái sī lāng siūⁿ--chhut-lâi-ê, i ê ông-kok mā kan-taⁿ sī hong-siāⁿ pòng-iāⁿ niā-tiāⁿ.

10 gòeh 17 beh àm-á, thiⁿ-piⁿ phū 1-iān kòai-kí āng-hóaⁿ ê sek-chúi, khòaⁿ ē chhut iá-lāng lóng chin kòai-hōai, góa thau-kòe thong-ék chai-iāⁿ, beh piàn-thiⁿ--ah, 18 hit-kang, hong-hō tōa kah peng-á ták-lāng lóng bô cheng-chhái--khi, chheⁿ-kōng-hong kā chhiū-á ùi chhiū-kin khiú tò--khí-lâi, gōan-té khoaⁿ-khoaⁿ-á lâu ê khe-chúi, í-keng bē-su chit-tiâu lô-chhóe-chhóe ê ng-liōng, góan tiâu tī an-iāⁿ ê tē-tiūⁿ, bē-tín bē-tāng, 19 hit-kang, thong-ék soah thau-cháu, góan kap chāi-tē-lāng kóng bē thong, chí-hó līm-sī kái-ōaⁿ hēng-kun ê lō-sòaⁿ, iān hái-hōaⁿ lâi kiāⁿ, kah bián sít-lō. Chit-ê hong-thai, hō góan sít-khi chūn-chiah sàng--lâi ê pō-kip, iū-koh tiōh liáu-kòe chit-tiâu koh chit-tiâu chhoah-lâu ê tōa-khe, góa ê sim--nih chhi-chhák, khai-sí kám-kak bô siāⁿ tiōh.

Keh-tng-kang tī tiong-pō, góan kiāⁿ lâi-kàu lūn-á-tē, bô-tiūⁿ-tī kōan-kōan ê chháu-á lâi-té soah cháu-chhut kúi-ā-pah ê iá-lāng, in lóng bô kā chhèng-chí khng tī bák-tē, giáh to, chhā-kùn-á kap tng-mâu, tō tui goán chhiong--lâi. Sui-jian goán chiāⁿ-kín tō kā in phah tò-tng--khi, m̄-koh in chit-pái iōng àm-pō, phah-sí kúi-ā-ê peng-á, koh lâi, tiong-tàu hong-hō chng-thēng, chhut tōa-jit-hó, Bodor (Chúi-lí-siā) ê lāng soah sī-kòe pàng-hóe, beh kā góan hông-gāi, góa khi chit-ē hā-lēng pàng chīn-pōng chin-kong, kā chhù lóng kā sio-liáu-liáu, kiò peng-á kā thâi kah chhau-chhiⁿ-hng, tōa-hóe kap o-ian tit-tit chhèng-khi kàu chúi-sek ê thiⁿ--nih, chheⁿ-sek ê chháu-pō téng-kōan, ū tó kúi-ā-pah ê iá-lāng ng-phi-phi ê si-thé, chit só-chāi lóng sī o-âng ê hoe-chúi.

Peng-á kã Bodor ê ang-î thâu-mâng khiú--leh, iông chhèng-kóaiⁿ kã kòng, beh ài i koai-koai-á chò thâu-chèng chhōa-lō, m̄-koh i kan-kan tit-tit iông phò-chhùi ê siaⁿ, kóng hit-hō góan thiaⁿ-bô ê ôe, tōa-siaⁿ hoah-hiàm, kúi-ā-kang tak-kháp, hō peng-á put-chí-á hong-hóe-tòh, in hiáⁿ-chhâ khí-hóe, kã ang-î tiau-lêng-hê, siūⁿ beh chhin-chhiūⁿ góan-kok chhú-ti òe-ò Siōng-tè ê lāng hit-khóan, kã sio hō sí, hóe sio kah chiáⁿ mé, ang-î ê sin-khu tī hóe--nih in-ūi kan-khó kún-chūn, hóe-khūn chhèng-chhut chheⁿ-sek ê ian, khong-khì lāi-té phīⁿ ē tiòh thâu-mâng kap lāng-bah chhàu-hóe-ta ê bī, góa kã phīⁿ-á om--leh, khòaⁿ hiòng hóe-khūn, khòaⁿ-tiòh hit-ê ang-î, i sui-jian hō sio kah tōa-khang sè-lih, kui-ê bīn ơ-ê, ang--ê lām chò-hóe, m̄-koh chit-siang bák-chiu soah tōa-tōa-lúi, peh kim-kim, tài ng-hóaⁿ ê sek-chúi, liáh góa tit-tit gín, bô-ti bô-tng i ai-ai-kiò ê siaⁿ, soah piⁿ-chò bēng-bēng-bēng ê ôe-kù, góa in-ūi gōng-giáh, gōan-té chhah-koh ê siang-chhiú choáⁿ-á pàng tò--lòh-lái, oh-tit siong-sin, i nah ē iông Ho-lan-ôe teh hoah:

“Gōa-lāi ê ték-jin bē kã góan éng-éng chè-ap, lín ê khui-lát kap iông không ka hō--góan-ê, bóa-chhiú ē hōng phui-thām phui-nōa, lóng-chóng piáⁿ-hīⁿ-sak! Chó-lêng khòaⁿ-kìⁿ chit-phiàn lè-táu ê thó-tē kap in ê kiáⁿ-sun-á, góan ē éng-óan khiá tī chia!”

I chit-pái koh chit-pái kóng chiaⁿ-ê ôe, lú lāi lú sè-siaⁿ, it-tit kàu i hō tōa-hóe sio chò chit-tè ơ-thòaⁿ, tī ng-hám-hám ê hóe--nih at-khiau, kui-sian lāng chē tò--khí-lái.

Koa-tōa-ông té-ték kah chiaⁿ lī-hāi, hō góa chin ì-gōa, góa jin-ūi chí-ū koh-khah ngē, iông khut-thâu pō, in chit-tin iá-lāng chiaⁿ ē chai sí, só-ti 10 gòeh 22 góan phah jip-khì Pasua (Pòⁿ-sòⁿ-siá) hit-chūn, góa ē koh-chài hā-lēng kã chhoan-siá lóng pàng-hóe-sio, soah bô-liông kóng iá-lāng cháu-khì hong-thâu pēng, ùi chhiū-nā-á pàng-hóe, góan hō hóe tò-pha, iáu bē-hù ke-siūⁿ, sī-khō liàn-túg pō-kí-pin thiaⁿ-kìⁿ kúi-ā-pah, kúi-ā-chheng lāng teh hiàm-hoah ê siaⁿ, hiáng kah hō lāng phah-chhin, bô jōa-kú, hō ơ-ian chàh--leh ê thiⁿ-téng, chheng-bān-ki chīⁿ chhin-chhiūⁿ lòh-hō siá tò--lòh-lái.

Tōa-hóe lāi-té, peng-á piáⁿ-sí cháu hiòng hái-kìⁿ, liu-bóa soan khí-lih lāi táⁿ-chah ê chūn-téng, in-ūi tōa-pō-hūn ê chong-pī lóng phah-m̄-kìⁿ, pō-tui kơ-put-chiong tiòh seng túg-khì Tāi-ôan. Tī chūn-téng, góa sit-chāi m̄-chai beh án-chóaⁿ ng téng-si ké-soeh góa kun-jin seng-gâi lāi-té hán-kìⁿ ê tōa pāi-pán, nā Bodor hit-siang ng-hóaⁿ ê bák-chiu, mā ùi hit-ê sī-chūn khai-sí, tiāⁿ-tiāⁿ ùi ơ-àm lāi-té khòaⁿ tò--chhut-lái, kã góa gín bô-thēng, hō góa put-sí lún-neh, sui-jian keh-túg-nī nī-chhe góa koh chhōa pō-tui phah-iáⁿ Koa-tōa-ông, sng sī pò niau-chhiá-á-oan, m̄-koh hit-siang bák-chiu kap hiah-ê chhām-gí, í-keng piàn-chò góa éng-óan ê hong-bāng.

1661 nī, góa í-keng tiâu túg-khì Batavia ũ 11 tang--ah, tiòh pòⁿ-tang chiaⁿ ē-tàng túg-lāi Tāi-ôan chit-chōa, kap Nakao tàu-tin chit-lé-pài ê sī-kan, tō sng chin m̄-gōan, chò chit-ê kun-jin, tū-khì òan-thàn sī koh thang án-chóaⁿ.

6 gòeh 24, góa chhim-thâu thiaⁿ-tiòh lāng kóng Maria-hō thōan--kòe-lāi ê siau-sit: “Tāi-ôan khi hō Koxinga ê tãi-kun pau-ūi”, sim-lāi kip kah beh sí, góa kín-piàng-piàng chhiáⁿ lāng sàng chit-tiuⁿ phoe hō

Batavia chóng-tok Maetsuyker, kóng góa gōan-ì ka-jíp táⁿ-chah ê pō-tūi, kóaⁿ-khì Tāi-ôan, tán àh tán, chùn-tūi it-tit thoa kah 7 gòeh chhe 5 chiah khí-kiaⁿ, góa sim-lāi hōan-ló Nakao ê an-chōan, chiáh bē lōh, khùn bē khì, kui-ê lāng siau-kut lōh-bah.

Hit-tang góa í-keng sèk-sāi Nakao 16-tang kú ah, iáu ē kì-tit hit chit-tang, góa chhōa 200-gōa-ê peng-á, chham chāi-tē-lāng chơ-sêng ê pō-tūi, hōng bēng-lēng khi phah chit-pái koh chit-pái hóan-pōe ê Cabaran, beh thàu-té ká in kàng-hók, sūn-sòa mā khi cháu-chhōe thōan-soat lāi-té ê hit-tiâu ng-kim-hô Turoboan. Góan chiáⁿ khin-khó tō ká 34 ê chhoan-siā phah--lōh-lāi, m̄-koh tī Sochel kap Katitapan soah chiàn kah chin kan-khó, ũ bē-chió peng-á tiòh-siong iah-sī sí--khì.

Iá-lāng in-ūi kap gōa-lāng chih-chiap, mā khai-sí thēh-tiòh chit-kóa chhèng-ki, hō góan bô hoat-tō koh chhin-chhiūⁿ éng-kòe hiah-nih kán-tan tō hō in kàng-hók, tán chiàn-iáⁿ liáu-āu, góa chit-tiám-á tō bô tiú-tú, sūi hā-lēng ká chit n̄g-ê chhoan-siā pàng-hóe-sio, ká chiah-ê tui-ték ê lāng chóng thāi, góa chhiú giáh kun-to sì-kòe ná sūn, lāi-kàu chit-keng in-ūi tóh-hóe, í-keng pòⁿ-tó ê khiā-ke-chhū thau-chēng, soah khòaⁿ-tiòh chit-ê cha-bó gín-á thēh pū-hia, ùi chit-ê khih-kak ê chúi-kng, tit-tit iúⁿ-chú phoah tui tōa-hóe, góa chit-bīn in-ūi i bô tō-cháu kám-kak chin ì-gōa, chit-bīn mā tui i chit-khoan pàng-gōa-gōa ê thāi-tō chin siūⁿ-khì, bô-siūⁿ tō hiòng-chēng, to giáh kōan beh ká phut--lōh-khì.

5 tang í-lāi, góa chū-té m̄-bat ká chiah-ê iá-lāng khèng tī bák-chiu lāi, góa it-tit ká in tòng-chò bók-mih-khoan chhin-chhiūⁿ lāng ê cheng-seⁿ, tui cheng-seⁿ nah ũ sím-mih tō-lí thang-hó kóng, mā bô su-iàu ká in thiáⁿ-sioh, chí-ū to-á, kùn-á kap sut-á chiah ē hō in thiáⁿ-ōe. Chóng--sī tng chit-ê cha-bó gín-á sēh kòe-sin khòaⁿ--góa, góa ùi i pēng-chēng ê bīn, khòaⁿ-tiòh chit-siang tōa-tōa-lúi, chheng-chheng-chheng ê bák-chiu, he pēh-jīn pēh-pēh-pēh, ká chhim ka-pi-sek ê bák-chiu-jīn pau--leh, m̄-chai sī án-choáⁿ góa choaⁿ-á sīn--khì, góa khòaⁿ-kìⁿ lēng-hūn ê kng teh sih, khi hō chhiō--tiòh ê hit bák-chit-nih kú, góa m̄-chai ũi-sím-mih, soah chhim-chhim in-ūi ka-tī ê la-sām kap chōe-ok tiòh-kiaⁿ.

Cha-bó gín-á khòaⁿ-liáu, koh tiām-tiām sēh hoan-thau, kè-siok iōng hit-ê sè-sè-ê-á ê pū-hia kap tōa-hóe piⁿ-puih, góa hit-tang-chūn lóng bē kì-tit ká lak tī thō-kha ê kun-to khioh--khí-lāi, kan-taⁿ gōng-gōng khiā tī hia ká khòaⁿ.

Kóng--khí-lāi bē-su tò-siah, ũi-tiòh mài koh hông phài-khì thāi i ê chòk-lāng, góa soah tiòh kap i tng-kí hun-thiah, 1650 nî, góa sin-chhéng tiâu-khì Batavia, m̄-koh Nakao bô ún-chún kap góa chò-hóe khì, góa kui-sim ng-bāng chiáh-lāu thē-ngó ê hit-kang, tō ē-tàng kap i thōan-îⁿ, bián koh hun--khui.

Taⁿ chit-ê bāng í-keng bē-su tiám lāh-tiâu chhāi leh chhoe-hong, chit-lō tōe Caeuw chiong-kun sut-niá ê chùn-tūi kóaⁿ-hiòng Formosa, sim-koaⁿ pih-phók-thiàu, góa hōan-ló Nakao, khah hōan-ló kòe Tāi-ôan kap Koxinga ê chiàn-cheng.

Khò-tiòh góan-kun hái-hōaⁿ tōa-phau ê pang-chān, góan chin bô kán-tan chiah chhōaⁿ-kòe Koxinga kui-tōa-tīn ê chiàn-chūn, jip-khì kàu Zeelandia, góa sim-lāi tiòh-kip, chit-sì-kòe thām-thiaⁿ Nakao ê siau-sit, m̄-koh tū-khì khak-tēng Nakao bô tī siáⁿ-lāi liáh-gōa, chiàn-cheng ê sī-chūn jū-chháng-chháng, siáⁿ-lāng mā m̄-chai siáⁿ-lāng sī sí sī óah, hā-lōh chóaⁿ-iūⁿ.

Kúi-kò-gòeh ãu, Caeuw chiong-kun tō in-ũi lek-táⁿ, thàn pòàⁿ-mê chhōa i chhun--lòh-lâi ê kun-lâm làng-káng, Zeelandia hông kong-phòah sī kìn-chòah-bân ê tãi-chì niã-tiãⁿ, siãⁿ-gōa hō Koxinga ê pō-tui ùi kah bát-chiuh-chiuh, siau-sit lú lú chíó, góa m̄-nā m̄-chai Nakao sī m̄-sī iáu tī chit-ê jîn-sè-kan, góa sîn-chì bô hoat-tō khak-tēng ka-tī sī m̄-sī koh khòaⁿ ũ bîn-á-chài ê jít-thâu; Bodor ê ang-î hit-siang ñg-hóaⁿ-hóaⁿ, kim-sih-sih ê bák-chiu, mã ke koh kah chiáp chhut-hiãn tī góa ê băng-tiong, góa sim-lâi pân-phoe i ê chhàm-gí chóng-ũ chit-kang ē chiãⁿ.

2 gòeh chhe 1, tiúⁿ-koaⁿ Coyet cheng-sek hiông Koxinga tâu-hâng, tī káu kò-gòeh lâi-té, góan tī hái--nih kap soaⁿ-sū lóng chiàn su--lâng, taⁿ bô tã-ôa tiòh kã thóng-tī 38 tang ê Tãi-ôan kau hō-lâng.

Kòe-khì chit 9 kang góa iông-sim kè-kàu siũⁿ beh chhōe tiòh Nakao, chit-má í-keng sī tâu-hâng liáu-âu tē 10 ê thâu-chá, góa chóng-sng ài bîn-tui Nakao bô-siau-bô-sit ê sū-sit, siũⁿ-tiòh chit-si-lâng bô hoat-tō koh kap i kìn-bîn, tō chún chiàn-cheng bô hō làng phah--sí, í-âu koh thang bóng-tō, mã kám-kak bô-ì-bô-sù.

Góa chhōa Ho-lan siông-bóe-tin ê pō-tui kiãⁿ siãⁿ-gōa hit-tiâu sió-lō, tit-tit hiông Erasmus khì, chún-pī chiũⁿ-chûn, si-khơ-ũi ũ Koxinga ê peng-á kã góan kàm-sī, góa sim-cheng tim-tāng, chhin-chhiũⁿ sim-lâi ũ chit-liáp kui-bân-kin ê thih-thui, teh kah góa bē chhóan-khui--tit, ná kiãⁿ ê sī, kám-kak lō phũ-phũ, kiãⁿ tiòh bô siãⁿ tēng-tauh, si-khơ-liàn-tng ê mih-kiãⁿ, góa khòaⁿ-bô thiaⁿ-bô, it-tit kàu chhiⁿ-chhám ê khàu-siaⁿ chng jip-khì góa ê hī-khang, chiahi hiông-hiông chheng-chhéⁿ.

Chù-sin chit-ê khòaⁿ, gôan-lâi sī si-gō ê Koxinga ê peng-á, giãh tōa-to giãh kùn-á teh hám nng-ê Silaya, hit-nng-ê làng tó tī thō-kha, thâu phòah hī lih, ũ chit-ê peng-á iông kiông beh kã kī-tiong chit-ê Silaya âm-kún ê ñg-kim phòah-liãn chhoah--khí-lâi.

In khàu kah chhiⁿ-chhám lók-phek, kui-bîn kō kah lóng hoeh, tō chhin-chhiũⁿ chấp-gōa tang cheng, góa tī Bodor, Pasua, Sochel kap Kakitapan thiaⁿ-tiòh ê khàu-siaⁿ kâng-khóan, bô ke-siũⁿ, góa tō tōa-hoah cháu--kòe, siũⁿ beh kã hiah-ê chhơ-chân ê peng-á phah-chām, iáu-bē kàu-ũi, ãu-thâu-khok tō khì hông bok--chit-ê, kui-ê làng không-kha-khiâu.

10 gōa-ê peng-á ùi óa--lâi, chhèng-kóaiⁿ, kùn-á chóng lâi, góa ê tò-peng bák-chiu-chí hông phah kah lak--chhut-lâi, koh thiaⁿ-tiòh heng-khám lâi-té nng-ki pín-á-kut tng-khì ê siaⁿ, bóe--á koh khì hō chit-ki tōa-to phòah-pak, góa tó thán-chhiò, kan-taⁿ kám-kak piãⁿ--chhut-lâi ê hoeh-chúi sio-sio, kō kah kui sin-khu tâm-tâm-tâm.

Góa làng sîn-sîn, koh ná chhan-chhiũⁿ thiaⁿ-kìⁿ Bodor ê ang-î chong-giâm ê chhàm-gí.

“Gōa-lâi ê ték-jîn bē kã góan éng-éng chè-ap, lín ê khui-lát kap iông-kiông ka hō--góan-ê, bóe-chhiũ ē hông phui-thâm phui-nōa, lóng-chóng piãⁿ-hìⁿ-sak! Chó-lêng khòaⁿ-kìⁿ chit-phian lè-táu ê thó-tē, kap in ê kiãⁿ-sun-á, góan ē éng-óan khiã tī chia!”

Sui-bóng chiãⁿ-bák kō tiòh hoeh khòaⁿ bô siãⁿ ũ, soah kán-ná ũ khòaⁿ-tiòh Nakao ê bîn phũ tī phú-phú ê thiⁿ-téng, hiông góa bûn-bûn-á chhiò, góa mã hoaⁿ-hí chhiò--chhut-lâi.

“Hi-bāng lín heng-ōng, mài koh chiâⁿ-chò kòe-hái ê lăh-jîn ê chiăh-mih, khòaⁿ-kìⁿ lè-táu ê thó-tē kap kiáⁿ-sun-á ê chór-lêng--ah! Kìu lí sià-bián góa chit-ê ù-òe ê lêng-hûn.” Góa ka-tī ngâu-ngâu-liām, kî-thāi chhàm-gí chò-chiâⁿ hit-chit-kang khah kín lâi, bák-chiu tàuh-tàuh-á kheh--khi.

(Tâi-bûn Bóng-pò tē 115 kî, 2006 nî 4 gòeh)